

ሕገ ደንብ

አገልግሎት ሰጪ ገቢ

አብ ውሽጢ ቸርኒ አፍሪካ
ሰጪ ገቢ

ለካቲት 1998 ዓ.ም

ት ሕ ዝ ቶ

ገፅ

1. መጻተዊ	1
2. ቅድመ ምድላው ጉዕዞ ባስ	
2.1 ቴክኒካዊ ምድላውን ክትትልን	2
2.2 ካልኦት ኣገልግሎታት ዝምልከት	2
3. ስርዓተ ቲኬትን ኣቕሑትን	2
3.1 ኣተማምና ዋጋ ትኬትን ግቡኣት ተሳፊርትን	2
3.2 መጠን ኣቕሑትን ክፍሊትን	3
4. ስርዓተ ጉዕዞ	4
4.1 ደሕንነቱ ዝሓለወ ጉዕዞ ዝምልከት	4
4.2 ኣብ ውሽጢ ባስ ዝግበሩ መስተንግዶታትን መዘናግዕታትን	5
4.3 ኣብ ውሽጢ ባስ ዝህሉ ኩነታት ኣየር	5
4.4 ኣብ መንገዲ ዝህልዉ ዕረፍትን መደቀስን	5
4.5 ብዛዕባ ደሕንነት መንገደኛታት	6
4.6 ብዛዕባ ስርዓተ ሓበሬታን ርክብን	6

1. መ እ ተ ዊ

ሰላም ባስ ብሓልዮት ማሕበር ልምዳት ትግራይ ነቲ ቅድሚ 1988 ዓ.ም ብጠቅላላ ብሃገር ደረጃ ብፍላይ ድማ ኣብ ክልል ትግራይ ኣጋጢሙ ዝነበረ ኸቢድ ሕፅረት ህዝቢ መጓጓዣ ብዝተወሰነ ደረጃ ንምፍታሕ ብህዝቢ ብዝተዋዕለ ገንዘብ ዝተጣየሸ ህዝባዊ ትካል እዩ።

እዚ ብ25 ኣውቶብሳት ብዝለዓለ ተኣማንነትን ብቕዓትን ስርሑ ዝጀመረ ትካል ኣብ ዝሓለፉ ዓስርተ ዓመታት ጉዕዝኡ ንልዕሊ ኣርባዕተ ሚልዮን ህዝቢ ኣገልግሎት ሂቡዮ። ካብ 1998 ዓ.ም ጀሚሩ ድማ ደረጃ ዋንነቱን ኣገልግሎቱን ንሃገርና ደረጃ ናብ ዝለዓለ ደረጃ ብምዕባይ ንደንበኛታቱ ንምግልጋል ተዳልዮ ይርከብ።

ቀንዲ ራእይ ሰላም ባስ "ኣብ ቀርኒ ኣፍሪካ ብቑዕ፣ ዘመናዊ፣ ቁልጠፍን ዘተኣማምንን ምቕቱ ዝሓለወን መጓጓዣ ህዝቢ ግልጋሎት ንምሃብ እዮ"። ስለዝኾነውን ኣብ ቐፃላይ ሓሙሽተ ዓመታት ኣብ ኩለን ቀርኒ ኣፍሪካ ሃገራት ሸፋን ኣገልግሎቱ ንምስፍሕፋሕ ብካፒታል ፣ ኣወዳድባን ኣሰራርሕኡን ንምጥንኻር ኣብ ምሽብሻብ ይርከብ።

ናይዚ ሕገ ደንብ ቀንዲ ዕለማውን ኩሎም ደንበኛታት ሰላም ብዛዕባ እቲ ትካል ዕላማን ኣገልግሎትን ብዝርዝር ተረዲኦም ኣብ ቀፃላይ ዕብየቱ ንጡፍ ተራ ንክፃወቱ እዩ። ንእግረ መንገድናውን ኩሉ ዜጋ ኣክሰዮናት ሰላም ባስ ብምዕዳግ ብሓደ ገፅ ብባዓል ዋናነት ብኻልእ ገፅ ድማ ንዕብየት ዘመናዊ ህዝባዊ መጓጓዣ ህንፀት ሃገሩ ንጡፍ ተራ ንክፃወቱ ፃውዒትና ክነቕርብ ንፈቱ።

2. ቅድመ ምድላው ባስ ብዝምልከት

2.1 ቴኪናካዊ ምድላውን ክትትልን፤

2.1.1 ዝኾነት ባስ ቅድሚ ጉዕዞ ምጅማራ ብኢንስፔክተር ኣድላይ ኩሉ ቴክኒካዊ ፍተሻ ብምግባር ንስራሕ ብቕዕቲ ምዃና ክረጋገፅ ይግባእ፡

2.1.2. ዘዋሪ ባስ'ውን ኩሉሻብ ቴክኒካዊ ኩነታት ባሱ ብምክትታል ዝረአዮም ፀገማት ኩሎም ብፅሑፍ ንጋራሻር ሓላፊ ናይ ምፍላጥ ሓላፍነት ኣለዎ፡፡

2.2 ካልኦት ክማልኡ ዝግባእም ኣገልግሎታት ባስ

ዝኾነ መራሕ ባስ ጉዕዞ ቅድሚ ምጅማሩ ዝስዕቡ ኣገደስቲ ጉዳያት ግድነት ክማልእ ይግባእ፡፡

2.2.1 ዕጥቅታት ባስ /ቅያር ኅማ፣ ክሪክ፣ መፋትሕ ወዘተ.../

2.2.2 ነዳዲ ምምላእ

2.2.3 ዓቕን ንፋስ ኅማ ብብግዚኡ ምርግጋፅ

2.2.4 ንመንገደኛታትዲ መተግናገዲ ዘድልዮ ማተርያላት ምምላእ

2.2.5 ንመንገደኛታት ዘድሊ ቐደማይ ረድኤት ኣቐሑት

2.2.6 ደጋዊን ውሽጣውን ፅርየት ባስ ምሕላው

2.2.7 ደንቢ ክዳን ዘዋርን መተኣናገድን ዝተማልዐ ምኅኑ ምርግጋፅ፡፡

3. ስርዓተ ቲኬትን ኣቐሑትን

3.1 ዋጋ ቲኬትን ግቡኣት ተላፊርትን

3.1.1 ዋጋ ቲኬት ዝትመን ብወድዓዊ ዋጋ ዕደጋ /ዋጋ ባስ፣ ነዳዲ፣ መቀያየሪ ኣቕሑት፣ ኅማን ወዘተ/ መሰረት ብምግባር ናይቲ ቲካል ማነጅመንት ብዝትምኖ ዋጋ እዩ፡፡

3.1.2 ዝተሸጠ ቲኬት ቅድሚ ቀትሪ 8:00 ሰዓት ድሮ ዕለት ምውፋር ጉዕዞኡ እንተተሰሪዙ ገንዘቡ ሙሉእ ብሙሉእ ይምለሰሉ፡፡ ብድሕሪ 8:00 ሰዓት ንዝሓትትን ንጉሆ ኣብ መበገሲ ሰዓት ከይመፅኦ ዝተረፈን ግና 50% ዋጋ ቲኬት ተቐኒሱ ገንዘቡ ይምለሰሉ፡፡

3.1.3 ሓደ ሰብ ዝግደጎ ቲኬት ካብ ዓቕሙ ንላዕሊ ዝኾነ ምክንያት ጉዕዞ ሰሪዙ ካልእ ሰብ

ንክኸደሉ እንተደልዩ ንመተካናገዲ ብምፍላጥ ክቕይር ይኸእል። ኮይኑ ግና ትርፌ ንምርካብ ቲኬት ምሻጥ ኩልኩል እዩ።

3.1.4 ኣብ ሕድ ሕድ ቲኬት ናይ ተሳፋሪ ወንበር ቐፅሪ ስለዘለዎ ሕድ ሕድ ተሳፋሪይ ኣብታ ዝተነፀረትሉ ወንበር ኮፍ ክብል ይግባእ። ኮይኑ ግና ኣብ መንጎ መንገደኛታት ብምፍቕቓድን ብድልየትን ወንበር ምልውዋጥ ይካኣል'ዩ።

3.1.5 ዝኾነ ተሳፋሪይ ኣብ እዋን ቲኬት ምቕራፅ ይኹን ጉዕዞ መለለይ ካርዱን ቲኬቱን ከርኢ ኣድላይ ኮይኑ ኣብ ዝርከበሉን ኣብ ዝሕተተሉን እዋን ናይ ምርኣይ ግቡእ ኣለዎ።

3.1.6 ስርዓተ ቲኬት ምቕራፅ ግልፅነትን ፍትሓዊነትን ብዝተኸተለ መንገዲ ኮይኑ ኣቐዲሙ ዝመፀ ኣቐዲሙ ይቐርፅ ብዝብል መርህ እዩ።

3.2 መጠን ኣቕሑትን ክፍሊትን ዝምልከት

3.2.1 ሕድ ሕድ መንገደኛ ክሳብ 25 ኪሎ ዝምዘን ኣቐሑት ብነፃ ከንፃፃዝ ይኸእል'ዩ።

3.2.2 ሻንጣኦም ይቐልፉ። ሽሞምን ኢድራሻኦምን ኣብ ውሽጥን ደገን ሻንጣኦም ይፅሓፍሉ።

3.2.3 ኣብ ዝባን ባስ ዝፃፁኑ ንብረታተት ብመጠን ክብደቶም ንሕድ ሕድ ኪሎ ብር 0.1278 ብኪሎሜትር ሒሳብ ክኸፈል ኣለዎ።

3.2.4 ናይ መንገደኛ ዓቕሓ ዝፀፃን ከምቲ ናይቲ ዓቕሓ ዓይነት ኣብ ውሽጢ ባስ /ካቢን/ ወይ ካዓ ኣብ ላዕሊ ክፀፃነሉ ይኸእል።

3.3.5 ሓደ መንገደኛ ዝለፃለ ዝፍቀደሉ መጠን ዕፅነት 75 ኪ/ግራም ጥራሕ እዩ። ካብዚ ወፃኢ ክብደት ዘለዎምን ዓበይቲ ቦንዳታትን ምፅፃን ኣይካኣልን።

3.2.6 ናይ ኤሌክትሮኒክ ኣቕሑት፣ ካሜራ፣ ገይፃመይዲ፣ ጥረ ገንዘብን ዝኣመሳሰሉ ክባራት ኣቕሑት ኣብ ዒዶም ይሓዙ።

3.2.7 ንድሕንነት ንብረት መንገደኛን ትካልን ዝጎድእ ወይ ንምፅፃን ዘፀፃም ንብረታት መንገደኛ ከም ፈሳሲ ነገር፣ ቅብዓት፣ ዘይቲ፣ ቀለም፣ ፋሓም፣ በርበሪ፣ ብፀቡቕ ዘይተፃሸገ መፃርን ካልኣት ጎዳእቲ ነገራት እንተልዩም እቲ ትካል ንክፅፅን ኣይግደድን።

3.2.8 ትኬት ተቐሪፅዎ ኣብ ላዕሊ ዝተፅፃነ ናይ መንገደኛ ንብረት ብዝኾነ

ምክንያት እንተጠፊኡ በቲ ኣብ ትኬቱ ንዝተቐመጠ ክብደት ብኪሎ 7:00

ብር

ሒሳብ ትካል ይኸፍል። ነዚ እውን ተሓታትነቱ ስጋብ 75 ኪ.ግ ጥራሕ ይኸውን

3.2.9 ብቐሊሉ ዝበላሸዉ፣ ተሰበርቲ እቕሑት፣ ካብ መጠን ንላዕሊ ዝተኣሸጉ

ሻንጣታትን ናይ ሻንጣ ደገ ኣካላትን እንተተበላሸዮም ሓላፊነት የብልናን።

3.2.10 ኣብ ዒዶም ዝሓዘዎን ኣብ ውሽጢ ኣውቶቡስ ዘቐመጥዎን ንብረት

እንተጠፊኡ ሓላፊነት የብልናን።

3.2.11 ኣብ ጉዕዞ ኪጋጥም ብዝኸእል ጭሕጋግ፣ ስንጣቕ፣ ምጡንባቕ፣ ምቕራፅን

ምርሳሕን ሻንጣታት ሓላፊነት የብልናን።

3.2.12 ኣውቶቡስ ምስ ዓረፊ ሽዑ ንሽዑ ሻንጣኦም ካብ መዕረፊ ቦታ ይውሰዱ።

3.2.13 ሻንጣኦም እንተተጎዲኡ ወይ ካኣ እንተጠፊኡ ካብ መውረዲ ቦታ

ክይለቐቕኩም ሽዑ ንሽዑ የፍልጡ።

3.2.14 ሻንጣኦም ምስተገዕዘን ብዝኸነ ምክንያት ኣብ መውረዲ ቦታ ተረኽቦም

ክቐበልዎ ተዘይኪኢሎም ናይ ባዕሎም ሓላፊነት ይኸውን።

4. ስርዓተ ጉዕዞ

4.1 ደሕንነት ዝሓለወ ጉዕዞ ዝምልከት

4.1.1 መራሒ ኣውቶብስ ዝምልከት

4.1.1.1 ኣብ እዋን ስራሕ ኣልኮል ምስታይን ጫት ምሕያኸን ኩልኩል'ዩ። ኣብ እዋን

ስራሕ እዋን ዕረፍቲ'ውን ካብ መጠን ንላዕሊ ኣልኮል ምስታይ፣ ይኹን

ካልኦት ንስርሒ ዕረፍቱን ብኣሉታ ዝፀልዉ ተግባራት ክፍፀም የብሉን።

4.1.1.2 ኣብ እዋን ስራሕ እኹል ድቃስ፣ መግቢ ዕረፍትን ክረክብ ኣለዎ።

4.1.1.3 ኩሉሻብ ኣብ ስራሕ እዋን ዕርዮቱ ዝሓለወ ደንቢ ክዳን ክጥቀም ኣለዎ።

4.1.1.4 ኣብ እዋን ጉዕዞ ምስ ኩነታት መንገዲ፣ ብድልየት መንገደኛታት ኣየር ጠባይን ዘገናዙብ ጥንቃቄን ርግኣትን፣ ዝተኸተለ ኣዛውራ ስነ ስርዓትን ደንብታትን ሃገርና ብዝተኸተለ ኣዘዋውራ ብምጥቃም ዝለዓለ ሓልዮትን ክብርን ንመንገደኛታት ክህብ ኣለዎ፣ ካብ መንገደኛታት ዝዋሃቦም ጠቐምቲ ሓበሬታታን ምክርን'ውን ክቐበሉ ይግባእ።

4.1.1.5 ዝኾነ ዘዋሪ ባስ ካብ መስመር ወፃኢን ሕጋዊ መዕረፊኡን ወፃኢ ንባስ ምንቅስቃስ ይኹን ምሕዳር ኩልኩል'ዮ። ካብ ፍቓድን ኣፍልጦን ወፃኢ ገንዘብ ዘይተኸፈሎ ልዕሊ 25 ኪ/ግራም ንብረታት ምፅዓን እውን ኩልኩል'ዮ።

4.1.1.6 ዝኾነ ዘዋሪ ባስ ካብ ዝተፈቐደሉ መዓረፊ /ፊርማታ/ ወፃኢ ንመንገደኛታት ጊዜን ምቕትን ብዝጎድእ መንገዲ ባስ ጠጠው ምባል ኩልኩል'ዮ።

4.1.2 መተኣናገዲ ዝምልከት፤

4.1.2.1 ኣብ እዋን ጉዕዞ ውሽጣዊ ፅርዮት መኪና ብቐፃልነት ይከታተልን ይሕሉን፤

4.1.2.2 ውሽጣዊ ፀጥታ ደሕንነት መንገደኛታት ንክሕሉ ቐፃላይ ፃዕርታት ይገብር፤ ንዛኣመሙ ቐደማይ ረድኤት ይህብ፤

4.1.2.3 ንመንገደኛታት ዝተዳለወ መስተንግዶታት በቲ ዝድለ ስዓትን ብሩህ ገፅን የተኣናግድ፤

4.1.2.4 መንገደኛታት ኣብ ጉዕዞ እዋን ዘድልዮምን ዝግባዕን ነገራት እንዳተኸታተለ ብኸብሪ እንዳሓብሐብ የማልዓሎም።

4.1.3 ተሳፈርቲ ዝምልከት፤

4.1.3.1 ኣብ ውሽጢ ኣውቶቡስ ሽጋራ ምትካኽ ኩልኩል እዩ።

4.1.3.2 ዝኾነ መንገደኛ ንፀጥታ ምቕትን መሰልን ደሕንነትን መንገደኛታት ይኹን ትካል ዝጎድእ ወይ ዝህውኽ ተግባራት ንክፍፀም ኣይፍቀደሉን።

4.1.3.3 ኣብ እዋን ጉዕዞ ካብ ፍቓድ መተኣናገዲ ወፃኢ መስኮትን ማዕዖን ምኽፋት ኣየፍቀደሉን።

4.1.3.4 ጥዕናኡ ንጉዕዞ ብቐፅ ኮይኑ ዘይተረኸበ መንገደኛ በዘይ ናይ ሕጋዊ ሓኪም ፈቓድ ምስፋር ኣይፍቀደሉን።

4.1.3.5 ማስቲካ ተጠቐምካ ኣብ ውሽጢ ኣውቶቡስ ምድርባይ ኣይፍቀድን።

4.2 ኣብ ውሽጢ ባስ ዝዋሃብ መስተንግዶታትን መዘናግዕታትን

4.2.1 ኣብ እዋን ጉዕዞ ሕድ ሕድ መንገደኛ ቅድሚያ ቐትርን ሓደ ሓደ ልስሉስ መስተ ወይ ዕሹግ ማይ ምስ ሕብሽቲ ዝዋሃብ እንትኾን ድሕሪ ቐትሪ ኻዓ ደረቕ ዕሹግ ብሽኩቲ ወይ ቐሎ ምስ ሓደ ልስሉስ መስተ ወይ ዕሹግ ማይ ብነፃ ይዕደል።

4.2.2 ኩሎም ኣብ ውሽጢ ባስ ንመንገደኛታት ዝቐርቡ ሙዚቃታትን ቪዲዮን ፊልምታትን ብትሕዝቶኦም ይኹን ብኣቀራርብኦም ንክብርን ባህልን ሃገርና፣ ብሄረሰባት፣ ሃይማኖት ወዘተ ብኣሉታ ዘይገልፁ፣ ንደንበኛታትና ቅር ዘየብሉን ክኾኑ ይግባእ። ኣገባብ ኣቀራርባ'ውን ክንዲ ዝካኣል ንሃገራዊ ፍቕርን ሓድነትን ዘዕብዩ፣ ናይቲ ዝበዝሕ ተሳፋሪይ ደልየትን ስምዒትን ብዘርዊ መንገዲ ንምግባር ፃዕርታት ክግበሩ ኣለዎም።

4.3 ኣብ ውሽጢ ባስ ዝህሉ ኩነታት ኣየር ዝምልከት፣

4.3.1 እቲ መራሒ ባስ ነቲ ዝበዝሕ መንገደኛ ብዝሰማዖን ምቕታ፣ ብዝሕሉን መንገዲ፣ ነቲ ኣብ ደገን ውሽጢ ካቢንን ዘሎ ኩነታት ኣየር ኣብ ግምት ብምእታው ናይቲ ካቢን

ኣየር ናይ ምስትኽኻል ሓላፍነት ኣለዎ።

4.3.2 ዝኾነ መንገደኛ ኣብ እዋን ጉዕዞ ብዘይ ፈቓድ መተኣናገዲ ማዕዖን መስኮትን ምክፋት ኩልኩል'ዩ።

4.4 ኣብ መንገዲ ዝህሉ ዕረፍትን መደቀስን

4.4.1 ኩለን ባሳት ካብ ቐፅፅር ወፃኢ ዝኾነ ፀገማት እንተዘይ ኣጋጢሙዎን ብቲ ንመንገደኛ ዝሰማዖ ሰዓትን ቦታን ዝንፅር ፕሮግራም መሰረት ናይ ምፍፃም ሓላፍነት ኣለዎን።

4.4.2 ኣብ እዋን ጉዕዞ ቅድሚ ምሳሕን ድሕሪ ምሳሕን ኣብ ዘሎ እዋን ንምንፋስ ኣብ ዝጥዕም ቦታ ባስ ጠጠው ብምባል ናይ ዓሰርተ ደቂቓ ዕረፍቲ ይህሉ።

4.4.3 መንገደኛታት ዝሓድሩሉ ቦታ ደረጅኡ ዝሓለወ መግብን መደቀስን ብቲ ዝድለ ዓይነትን መጠንን ተመጣጣኒ ዋጋን ዝርከብሉ ፃዕርታት ይግበር፣ ባሳት ዝሓድሩሉ ቁርስን ምሳሕን ዝግበረሉ ቦታ ዝተወሰነ ብቲ ዘሎ ጭቡጥ ኩነታት መንገዲ ኣየርን ይኸውን።

4.5 ብዛዕባ ደሕንነት መንገደኛታት

4.5.1 ኩለን ባሳትና ዝተማልአ ኮምፕሪሄንሲቭ ኢንሹራንስ /ግጭት፣ ምግልባጥ፣ ስርቅን ሓዊን/ ከምኡውን ብሽፍታ ዝበፅሕ ሓዲጋን ንሕድ ሕድ ተሳፋሪይ ብወንበር ቁፅሪ ልክዕ ናይ ህይወት ውሕስና ዘለዎ እንትኾን ናይ ሳልሳይ ወገን ዝተማልአ ውሕስና

እውን ዘለውን እየን።

4.5.2 ንደህንነት፣ ምቹት፣ ህይወትን ንብረትን መንገደኛታትና ዓቕሚ ዝፈቐዶ ኩለ ፃዕርታት ክግበር እዩ።

4.5.3 ካብ መንገደኛታት ወይ ዝተፈቀደሉ ሰብ ወፃኢ ዝኾነ ሰብ ናብ ኣውቶብስ ምስቃል ወይ ሸቐጥ ምቹርቻር ኣይፍቀድን፤

4.5.4 ዝኾነት ባስ ቴክኒካዊ ፀገም ወይ ኣደጋ እንተበፂሖ እቲ ትካል ኣብቲ መንገደኛ ንዝበፀሑ ፀገማት መንግስቲ ይኹን ኣገልግሎታት ንምሸፋን ካልእቲ ቅድሮ ኣውቶብስ ገይሩ ግልጋሎት ይህብ።

4.6 ብዛዕባ ስርዓተ ኣበሬታን ርክብን፤

4.6.1 ኩለን ባሳት ብሞባይል ወይ ሬድዮ ምስ ጨናፍርን ዋና ቤት ፅሕፈት ርክብ ክህልወን እዩ።

4.6.2 ኣብ ምጅማር ጉዕዞ ብዛዕባ እቲ ዝግበር ዘሎ ጉዕዞ ኣፀርቲ ኣበሬታታ ንመንገደኛታት ይዋሃቡ። ኣድላይ ኣብ ዘኾነሉ ኣዋን'ውን ተወሳኽቲ ኣበሬታታት ይዋሃቡ።

4.6.3 ኣብ ከይዲ ጉዕዞ ንጎሆ ቐትርን ሃገራዊ ዜናታት መንገደኛታት ዝስምዕሉ ኩነታት ኣድላይ ምትዕራይ ይግበረሉ።

4.6.4 ኣብ ሕድ ሕድ መንገደኛታት መንበር ፊት ንፊት ኣብ ዝህሉ ጁባ /መት-ኣዘ፣ ፅሑፋት/ ብቐዳምነት ሕገ ደንቢ ሰላም ባስ ብኣምሓርኛ፣ ኣሮምኛን ትግርኛን ኣድላይ ኣብ ዘኾነሉ እዋን'ውን ብካልኣት ብሄር ብሄረሰባት ቋንቋታት ወዘተ ተጠሪዙ ንንባብ ይቐመጥ ኣብ እዋን ጉዕዞ'ውን ንመንገደኛታት ሕፅር ዝበለ ካብ ዝተቐረፀ ካሴት ክሰምዕዎ ይግበር፤

4.6.5 ነቲ ሕገ ደንብ መሰረት ብምግባር ኣድላይ ኣብ ዘኾነሉ እዋን ወይ መንገደኛታት ኣብዝሓትሉ እዋን ርኢቶ መውሃቢ ወረቐት ንክመልኡ ይዋሃቦም። እቲ ትካል ድማ ካብ ደንበኛታቱ ካብዝረኸሶ ርኢቶ መሰረት ብምግባር ኣገልግሎት ብቐፃልነት ንምዕባይ ክፅዕር እዩ።

ሰናይ ጉዕዞ ይግበረልኩም

ሰ ላ ም ባ ሰ